

Рецензия

от

**проф. Атанас Ненчев Дюлгерев, професор по тромпет към Катедра
“Медни духови и ударни инструменти” – НМА проф. Панчо
Владигеров, гр. София,**

относно дисертационния труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор” по професионално направление 8.3. “Музикално и танцово изкуство” с кандидат Мирослав Димов, на тема “Възможностите на пластинковите инструменти при транскрипции на барокови творби”.

Мирослав Димов е роден на 11 август 1989г. в град Стара Загора. Завършва музикалното училище “Христина Морфова” в родния си град, като изучава пиано и ударни инструменти. През 2008г. е приет в НМА проф. Панчо Владигеров, гр. София в класа по ударни инструменти на проф. доктор Татяна Кърпарова. От 2017г. е тимпанист в АСО на НМА проф. Панчо Владигеров, гр. София.

Мирослав Димов е един от най-изявените представители на българското перкусионно изкуство, чието музикално-артистично творчество изразява, развива и обогатява постиженията на българската школа по ударни инструменти. Неговият талант и висок професионализъм му отреждат трудните и отговорни места, като концертиращ артист и солист на водещи симфонични оркестри,

както у нас така и в чужбина, също и солист в различни камерни състави.

Усъвършенства се в майсторските класове на Татяна Колева, Емануел Сежурне, Богдан Бакану, Ивана Билич и др.

Мирослав поставя примери със своите транскрипции за пластинкови ударни инструменти на произведения от А. Вивалди, Д. Скарлати, Й.С.Бах и др.

Докторанта следва и една цяла година във Франция. Обучава се от световната перкусионна школа на проф. Е. Сежурне, проф. Д. Риедингер и при проф. Стефан Фурджеро. Той е носител на много престижни награди както от наши конкурси така и от чужбина.

Дисертационния труд, който представя Мирослав Димов "Възможностите на пластинковите инструменти при транскрипции на барокови творби" включва 139 страници. Този труд е структуриран в 3 основни глави, плюс кратко интервю с проф. Емануел Сежурне.

В първата глава "Основни моменти от техническото създаване и характеристика на пластинковите инструменти", Мирослав започва с кратка справка за историческото развитие на Маримбата. Разглежда и откритията на пионерите за усъвършенстване на инструмента.

1. Джулиан Мартинез и Себастиен Хуртадо.

През 1894г. разработват първата хроматична маримба. В тази глава докторанта най-подробно описва усъвършенстването на инструмента Маримба. След това грижливо описва технически характеристики на съвременната Маримба.

В Дисертационния труд докторанта отделя внимание и върху модерната конструкция на виброфона. Следва дял "Проблеми с транскрипциите на маримба в Барока".

Изникват и въпросите за правилната интерпретация при транскрипциите. Тук Мирослав обръща особено внимание за спазването на законите на тази епоха. Произведенията които са писани по това време за клависин, всъщност са източниците за транскрипциите за Маримба, тъй като начина на звукоизвличане е сходен, но някои от произведенията за клависин е било невъзможно да се транскрибират за маримба, тъй като изпълнителя е разполагал само с 4 палки. Мирослав Димов в тази глава умело описва и въпроса с орнаментирането и за свободата която има изпълнителя на Маримба. Също заключителните акорди в по-дълги нотни стойности, как не биха могли да се изпълняват без тремоло. И какви точно трябва да бъдат динамиката и темпото. Обикновено в инструменталната музика на Барока се вижда че динамиката се използва като въпрос и отговор "F" и "P", а по отношение на темпото в повечето произведения се усещат "по-свободни" моменти и забавяния в края на произведенията. Всичко това в тази 1ва глава М. Димов умело разработва и поднася на читателя една разбираема материя.

Във втората глава на дисертационния труд “Барока и музикалното изкуство”, докторанта Мирослав Димов разглежда въпроса за Естетиката при изпълнението на Бароковите произведения. Времето на Барока обхваща около 150 години. През този период се случват много големи събития като географски открития, околосветски пътешествия, както и началото на войните в Европа. Тези обстоятелства бележат нови посоки и променят живота на човешката цивилизация. Мирослав умело е описал каква е теорията на чувствата в художествената концепция в епохата на Барока, в което се противопоставят различни тоналности. Димов описва характерните стилове и жанрове в епохата на Барока. Характерно е че инструменталната музика взема превез пред вокалната. А жанра се определя от композиторите, които в тази епоха пишат в различни направления и това определя жанровото многообразие.

В този период на късен ренесанс се заражда и операта, както и ораторията, след което се появява и концерта в двете си форми: 1. за солов инструмент и 2. като концертто гресо. Музиката през този период е била богато орнаментирана. Важно място в тази епоха е приемането на темперирания строй, както и остановяването на двата основни лага: мажор и минор.

През епохата на Барока се остановяват и различни школи, те са: италианска, френска, немска и испанска. Мирослав Димов много подробно и обстойно е разгледал тези промени в късния ренесанс. Той е отбелязал как в този период различни музикални теми се трансформират в различни инструменти. Например теми от клавирните концерти на Й.С.Бах е използвал в кантатите си.

Това се забелязва и при други барокови композитори. За да се подходи към бароковия репертоар, докторанта търси в историческа справка и изследване на трактатите писани по това време от музикантите. По това време значими автори са Йохан Кванц, Карл Филип, Емануел Бах и др. Техните трактати се занимават с правилната интерпретация на произведенията и инструменталната техника. Тук докторанта се е спрял и е описал точно как трябва да се използва лъка при струнните инструменти, или с какъв език да се изпълни музиката при духовите инструменти. Много барокови пособия съдържат обяснения и описание на различните аспекти от интерпретацията. Инструменталният концерт от бароковия период е по-различен от съвременния. В епохата на Барока творбите са били изпълнявани само веднъж след което партитурите са били забравени за голям период от време. Тези творби в наше време се изпълняват от различни музиканти и това описва Мирослав в труда си. Докторанта е отбелязал, как всеки от тях има своя интерпретация на едно и също произведение. Можем да отбележим, че принципите на изсвирвания на произведения от епохата на Барока са напълно приложими към съвременните инструменти. По отношение на историческия обзор, става ясно това, възможно ли е да се прави интерпретация на барокови творби за пластинкови инструменти. Стилът на изпълнение си остава най-важният елемент за автентичността на произведенията. В заключение на тази глава докторанта е отбелязал, че подбора и транскрибирането на бароковия материал за пластинковите инструменти ще обогати перкусионната култура. Цитирам “Независимо че пластинковите инструменти са създадени скоро и репертоара от произведения е по-съвременен, е важно да се

познава и разбира музиката от всички епохи за да се има ясна идея по отношение на интерпретацията”.

В третата глава Мирослав Димов разглежда конкретни произведения от композитори на Барока, като Соната “K98” на Доменико Скарлати. Той разкрива проблема при изпълнението на тази транскрипция. Използва много примери и уточнява точно как трябва да се изпълни това произведение. Умело описва как се изпълняват трилери и форшлаг. Какво е положението на китките и цялата ръка, за да се изведе до колкото е възможно легатото и динамичните нюанси.

Във Фугата на Бах в сол-минор е засегнал въпроса за правилния подбор на палки и тяхното точно разпределение, които са от голямо значение за осъществяване стилистиката на епохата.

В транскрипцията на “Лято” из Годишните времена на А. Вивалди, Мирослав Димов е засегнал и проблемите при изпълнение на маримбата. Това произведение е написано за струнни инструменти и от тук се раждат и определените проблеми при транскрибирането за маримба и виброфон. С многото примери, които докторанта е приложил, ни доказва че тази част от Годишните времена на А. Вивалди, “Лято” ще прозвучи чудесно в изпълнението на маримба. Шеснайсетините ноти тук изпълнени в темпо позволяват маримбата да звучи с пълния си потенциал.

След това, в тази глава Мирослав Димов разглежда проблемите в изпълнение и в друга творба на А. Вивалди. Това е “Ла Фолия”,

произведение изпълнено за първи път на 30.04.2014г. в залата на НМА проф. П. Владигеров.

На финала на своя труд, докторанта е приложил интервю с проф. Емануел Сежурне, професор по перкусии в музикалната консерватория Супериор в Страсбург – Франция. Самия професор е казал така: “Много е важно да познаваме бароковия и класически репертоар и да знаем как да го използваме”. Интервюто с проф. Сежурне е направено на 15.11.2019г. по времена майсторския му клас, проведен в НМА проф. П. Владигеров - София.

В заключение искам да кажа че докторанта Мирослав Димов разширява границите на художествена изява на пластинковите инструменти. С това се появяват нови хоризонти и съответно нови критерии пред следващите изпълнители. Отчитам много положително приноса на дисертационния труд на Мирослав Димов за по-нататъшното развитие на българската школа по ударни инструменти. Убедено приемам за принос към Българската музикална култура цялостната творческа дейност на докторанта Мирослав Димов. Съдържанието на дисертацията напълно отговаря на изискванията. Имайки предвид цялостната дейност на докторанта и конкретно тази представена в дисертационния труд, считам че има високи творчески постижения. Предлагам да му бъде присъдена научна и образователна степен “доктор”.

05.03.2020г.

проф. Атанас Дюлгеров

Гр. София